

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen **ANTECKNINGAR Dnr HS 68-2016**

Sammanträde med Brukarrådet för funktionshinderfrågor
Gemensamt möte med Kommittén för mänskliga rättigheter
5 oktober 2017, Regionens Hus, Vänersborg

NÄRVARANDE

Hälso- och sjukvårdsstyrelsen

Jonas Andersson

Kommittén för mänskliga rättigheter

Stig-Olov Tingbratt

Stefan Hjertén

Brukarrepresentanter

Ulla Adolfsson

Britt Artursson

Mona Eriksson

Elaine Johansson

Erik Johansson Lönnroth

Kent Olaisson

Kenneth Sandberg

Lena Svensson

Ej närvarande

Bengt Fernström

Hans Hedström

Lisbeth Schmauch

Tjänstemän

Cecilia Berg Backström, Koncernstab Hälso- och sjukvård, Koncernkontoret

Sylvia Määttä, Koncernstab Hälso- och sjukvård, Koncernkontoret

Åsa Olsson, Koncernstab Regional utveckling, Koncernkontoret

Inbjudna

Mary Ahlström, Kunskapscentrum för jämlik vård, Koncernkontoret

Pia Nordström, Kunskapscentrum för jämlik vård, Koncernkontoret

1. Inledning

Brukarrådets representanter hälsas välkomna till dagens möte. Deltagarna presenterar sig.

2. Patient- och närståendebildning/Lära och bemästra

Mary Ahlström, Kunskapscentrum för jämlik vård, Koncernkontoret
Pia Nordström, Kunskapscentrum för jämlik vård, Koncernkontoret

Pia inleder med att berätta om KJV:s uppdrag, att erbjuda regionens invånare en vård på lika villkor. En utgångspunkt för detta är att arbeta utifrån ett personcentrerat arbetssätt (PCA), där patienten ses som en kapabel person med resurser, en person som i mötet med vården ingår ett partnerskap med dess aktörer. I PCA utgår man från patientens berättelse och strävar efter ett jämnare maktförhållande mellan patient och profession. Det är vårdens ansvar att vara en hälsolitterat organisation som undanröjer eventuella hinder för kommunikation och förståelse mellan patient och profession.

Pia och Mary arbetar med metoden Lära och bemästra som är en patientutbildning där erfarenhetskunskap och professionell kunskap väger lika tungt. Mary förklarar hur metoden fungerar i praktiken. En verksamhet kan ha identifierat en målgrupp som har behov av kunskap och stöd i att lära sig leva med sin sjukdom. Därefter utses en erfaren patient som utbildas i metoden och pedagogiken (med stöd från KJV) och som därefter kan starta en patient- eller närståendegrupp med 6-8 deltagare som träffas vid 4-6 tillfällen. Utbildningen skraddarsys utefter vilka behov deltagarna har just nu, det är en av metodens främsta styrkor och gör varje grupp unik. Varje utbildningstillfälle avhandlar ett tema och vid behov kan en specialist (exempelvis dietist, kurator) tas in för att besvara gruppens frågor.

Ett forskningsprojekt från Jylland, Danmark, på hjärtrehabpatienter har visat väldigt goda resultat för Lära och bemästrametoden i jämförelse med traditionell patientutbildning. De goda utfallen gäller dels följsamhet till behandling, men också självskattad arbetskapacitet samt minskad depression/nedstämdhet. Forskning i Sverige kring metoden pågår också.

I regionen arbetar man nu med att se över hur patientmedverkan ska ersättas. Flera verksamheter ger i dagsläget ersättning i nivå med fritidspolitikerarvode och förhoppningsvis kommer det en regional riktlinje inom kort.

Diskussion i gruppen. Flera känner igen metoden från förr och har goda erfarenheter men samtidigt en upplevelse av att initiativen runnit ut i sanden. Metoden har funnits i tio år men har fortfarande inte riktigt spritt sig. Flera tror att det handlar om en ovilja från vårdens håll att släppa ifrån sig folk för att arbeta med detta, att

verksamheterna inte upplever sig ha tid. Mary menar att det går att vända på fråga – har vården råd att låta bli? Metoden kan ge en lönsamhet på lång sikt genom att patienter blir mer självständiga och har ett mindre behov av att söka vård.

3. Aktuella frågor

Jonas går igenom de inkomna frågorna samt svaren.

Angående frågan om klagomålshantering bjuds Yvonne Tellskog, Patientnämndernas kansli, in till kommande möte för fortsatt diskussion.

Angående frågan om Råd och stöd bjuds Mikael Forslund, Habilitering och hälsa, in till kommande möte för fortsatt diskussion.

Komplett lista med frågor och svar skickas ut till brukarrepresentanterna tillsammans med minnesanteckningarna.

4. Teckenspråkets ställning i hälso- och sjukvård

Kenneth Sandberg

Kenneth upplever att det i regionen i vissa frågor arbetas MOT teckenspråkets ställning. Han tänker exempelvis på CI-teamet (cochleaimplantat) på SU, där överläkare menar att patienten är i behov av teckenspråk endast fram till operationen men därefter bör fokusera enbart på talat språk. Enligt Kenneth stämmer inte detta med verkligheten. Den medicinska professionen ska inte avgöra vilket språk som behövs – det är upp till den enskilde individen. Det som pågår nu är en språkdeprivation och en regression i utvecklingen som påminner om hur det såg ut förr i tiden, när teckenspråk var förbjudet. Kenneth menar att det är hälso- och sjukvården som har orsakat detta och han vill lyfta upp frågan på regional nivå, eftersom regionen ska följa språklagen. Att bara fokusera på talet är inte alltid det bästa för den med hörselnedsättning, det är en myt som spridits inom hälso- och sjukvården.

5. Handlingsplan mänskliga rättigheter

Åsa Olsson, Avdelningen för mänskliga rättigheter

Punkten stryks från dagens möte på grund av tidsbrist.

6. Kommande möten

2017 års resterande möte planeras till följande datum:

7 december (HoS på fm + MR på em)

2018 års möten planeras till följande datum:

22/2 (HoS på fm + MR på em)

26/4 (enbart HoS)

4/10 (gemensamt HoS och MR)

22/11 (HoS på fm + MR på em)

Väl mött!

Vid pennan,
Cecilia Berg Backström